

Merülés

Bianka kigombolta rövid kabátját, hosszú nyaksála végigtekergett a mellén, s elterült a műbőr padon. Elfedte előle a vállait, a melleit, a barna kordbársony nadrág pedig a csipejét és a combját. Sejtette fehér bőrű, lágy hasát, alig bodros, világosbarna szőrzetét, de formáihoz közelebb nem juthatott. Szerette volna meztelenül látni, hogy sokkal többet érezzen meg belőle, de a házban nem lel nyugodt helyre, ahol átláthat a ruhán a rózsás, nagy, meleg mellekig, a has hajlatáig, s így eligazodhat másféle dolgokban.

A túlszűfolt kávézófolyosón újabb ismerős dermedt meg a láttukon, ahogy Laci az ebédlőben Bianka önfeledt, menekülő ölelése láttán. Laci idegesen, kapkodva evett, alig várta, hogy elpucolhasson. Majd felmegy hozzá, megnyugtatja: nem „nőügy” tanúja volt.

Bianka felhúzott vállából sejtí melle arányait, combja forróságára csupán arca hamvából következtethet, örömeinek hangjaira pusztán szerelme utal.

A közöttük pihéző csendben hangtalanul, tétován mozgott a kezük — cigarettával, kávéscsészével. Ennyiből kellene kideríteni — legalább a saját számára — mindent. A lány szája kissé szétnyílt, csalogatott, a szemében incselkedő mosoly, szomorúság és feltétlen bizalom.

— Meg fog rohadni a szerelmetek — mondta a lánynak. — Meg fog rohadni, ha nem tesztek valamit.

— Én akár tíz évet is várnék!

— Tíz év az könnyű. Csak nyárig bírjátok ki.

Egy ideig még bántotta a lányt, azután biztatta, azután megundorodott saját bölcsességeitől.

— Soha sem láttam még olyan szép emberpárt, mint ti vagytok — mondta Bianka, mert mással nem tudott már védekezni.

— Szépet?

— Valami páratlan nyugodt szépség sugárzik belőletek.

— Szépség? — nézett az órájára.

Milyen szép ez a kislány, gondolta a lift előtt, búcsúzóban, nyakán Bianka karjaival, mellén melleivel, két puszi melegében.

Kimondhatta volna, hogy szép. A liftben épp nem álltak ismerősök, s ha álltak volna, talán nem fordítaná ellene. Ha ellene fordítják, sem ő vesztes, csupán a szépség kerül avatatlan kezekbe. Hiszen ő sem tudja, milyen szép Bianka valójában. Mi lesz a lánnyal és a barátjával? Mi lesz a többiekkel? Némán kell vélt igazságok mögé állni, ahogy megtanulta.

Belépett a szobába. Ervin középen állt, épp egy történetet fejezett be. Arcán megjelente-kor egy kis zavar, így szelídebb lesz a csattanó. Leült az asztalához. Ervin nadrágját az anyja mossa, elvált nővére vasalja élesre. Kicsi pocakját beljebb húzta, egyre szelídült a történet. Ibolya hálásan nevetett — érti-e?

Elrendezte a papírokat, előrekönyökölt. Érezte, hogy figyelik. Hallgatott. A többiek is dolgozni kezdtek. Jó húsz perc kell, amíg beledölnének. Feje fölött vibráltak a hajhullató neoncsövek. Abszolút pontos program kell, ez az osztály jövő havi munkája. Néha az ablak szürke négyzetére meredt. Nem látta a havat a tér fölött, Ibolya neonnal és téli köddel kétfelől átvilágított felsőtestén. Az asszony frissen mosott illata is épp csak a tudata peremén lengett. Háromszobás, békés, unalmas lakásból jön reggelente, hetente kétszer a takarítónő jár hozzájuk, ők hetente egyszer színházba mennek, egyszer egyik, másszor másik anyóshoz, apóshoz a csendes férjjel. Ezért hálás Ibolya Ervin történeteire?

Hátradőlt, lassúdba dörömbölt az agya, fáradt tekintete előtt két kicsi tányérmell a drága

selyemblúz alatt. Fiatal mellék jólépített, szikár mellkason, formás, egészséges derék, szijas fenék. A combjai talán szépek, talán nem, lábszárai befelé forduló, ügyetlen darabok. Esetlenül jár velük — néha nadrág rejti, néha csizma. Mézszínű, kedves cicaszemeiben talán ezért a szomorúság, ezért betegeskedik annyit, ezért ment közönyösen férjhez. Számtalanszor levetkettette, s mindig ugyanoda jutott: lassú, fáradt, erőtlen és kedves. A munkáját szereti. Amennyire ő bármit szerethet. Időnként bosszúból elkésik, s valami apróságot az istennek sem intéz el. Lapít mérgesen, letolásra számít, s átlátszó blúzaiban esendő mellei kérnek helyette bocsánatot.

Ibolya ránézett, látta, hogy tekintetelen szeme rajta nyugszik.

Összefogta az íveket, átment a gépszobába. Háta mögött Ervin már remeg az izgatottságtól, felugrik és papírjaival a kezében elmenekül egy hangosabb irodába, ahol kávéat isznak, s a kabátokkal teliszűfolt szekrény aljából villányi oportó kerül elő. Gyorsan lehajtják a bort, a kávécsészéket sokáig szorongatják, hogy sokáig beszélgethessenek, hadarva, mintha pótolhatatlan lehetőség lenne mulasztásuknak el.

A gépszobában Kocsis rémülten elnézést kért: egy perc és kész lesz. Megint a társulásnak számol. Rémületéből sok mindenre fény derül, a családjára, a felesége igényeire, csupán arra nem: mi lehet a legmélyebb indok, miért igényli állandóan a rémületet. Karcsú ujjai magyarázkodóan kapkodnak, bocsánatért esedeznek. Hány év teljesítményt becsülő munka kellene ahhoz, hogy feloldódjon ez a megfélemlített matematikai bulldog, akire a legképtelenebb feladatokat is rábízzhatják? Itt évente tucatnyi apró sikert könyvelhet el, addig lobogtatja körbe, míg a többiek szemében a kovászos analom remegésbe nem úzi. Nem hiszi el, hogy masszív feleségének egy percig is hiányozhatna.

Odaadja neki a programot, segítsen neki? Mégsem. Nem akar alternatív megoldásokat, nem akar hálát, fecsegést, s főleg: a saját munkáit soha sem adta ki a kezéből.

Kocsis hebegve kifarolt mellette. Odaállt a komputerhez.

Ervin rosszul mérte fel: mikorra végez ő a munkával, vagy újra belefeledkezett a dumába. Feri a könyvtárban olvas, tudja, hogy még nem kerül rá a sor. Ibolya előtt képesűságs:

— Benézett a főnök.

— Az a dolga. Ma már ne kezdjen hozzá — teszi le a szalagokat és az íveket. Holnap délután bontsa le a programot. Ibolya elmosolyodik, visszamerül az újságba. Milyen könnyű örömet okozni.

Kiment a folyosóra, üres a sarki asztal. Rágyújtott. Pár perc múlva felcsapódik a szobájuk ajtaja, berobog a slejfnikkel Ervin, megkérdezi:

— Géza?

— Kiment. Biztosan a sarkon ül.

— Sikerült megszereznem az angolok együttható eredményeit. Állati nehéz volt.

A vészlépcsős sarkon álszervezetek álhíreket hirdetnek, néhány plakát álbuzdítással. Nyugtató környezet. Fenekére ragad a fekete műanyag huzat.

Vera ma érte jön, vásárolni mennek. Ő lenn várja majd, izgatott lesz: milyen itt a párja. Furcsa, lecsapott lábfejű léptei már pusztá emlékek. A másféle cipőkben a másféle Vera már másképpen jár. A túsarkokon ring a csipője, lassúbb a lépte, lágyabb. Mégis, itt az állandó hasonlítgatások középpontjában talán visszavedlik — vagy ő vedlik vissza. Itt, a ház előtt egy kicsit mindig elveszíti. Találkozhatnának máshol, de ő nem akarja kikerülni az összehasonlítást.

Vera talán megint a saját ruháját veszi fel: a neki túl hosszú szoknyát, a bodros blúzt, a harangkabátot, csupa ide illő darabot. Két ruhasor áll a szekrényben, az egyik közös életük, a másik Vera korábbi ízlése szerint. Mái sincs fogalma: mit fejez ki, mit akar közölni az a másik sor. Igaz-e, hogy azt ismerjük legkevésbé, akihez a legközelebb állunk? Kinek, minnek a dobbantásai a régi, levert talpú lépések?

Valaha nem ismert egy vékony, fekete hajú nőt. Nem volt elég súlyos, hogy indulatosan dobbantson, s a munkahelyén beszéd helyett sziszegni tanították volna. Ha végül elsírt a magát, nagyra nőtt az orra. Az orrát szemlélve sokan indokolatlanul szerették, mások nem sze-

rették. A munkája kisebb szerepet játszott a megítélésében, a többi tulajdonsága még kevesebbet. A furcsa, gondosan vasalt gallérok, a nagyfodró szoknyák alatt nagymama-tűsarkú cipők kopogtak, lépésenként felkapott levegőért, aztán le, önként vissza a víz alá. Akik mellé keveredtek, egykönnyen kicsiholták saját örömeiket, ő meg csatakos üstökűből hálát simogatott ki. A tölcsérek fönn és lenn magukba gyűjtötték mindent. Hálások voltak neki — nem volt gond vele.

Orrába szúrt a bűz, cigaretta helyett a golyóstoll pörköldött az arca előtt.

Az üvegajtón túl, a folyosón Ari, szürke kordnadrágban. Erős arcvonások és lányarc rendetlensége együtt. A kikerülhetetlen vállalati ivászaton magasan, karcsún megállt mellette, unicumszaga volt. „Ne nézzon utánam! Nem akarom, hogy lássa a fenekemet. Azt mondják, szép.” Engedett volna a kihívásnak, de a tömeg összezárult, nem látta. Azóta megnézte már. Talán az szép rajta, hogy kihordott egy kislányt, talán az, hogy az intézetben nem fogdossa senki, talán szép, hogy széppé nézik mohó tekintetek, vagy hogy magáról hiszi ezt. Szép, hogy felajánlotta neki egy pillantásra.

Lehuntya szemét, lábát előrenyújtotta, egészen a tulsó székig. Hagyta, hogy a kandi folyosóin tekergők rábökjenek, magukkal vigyék vigyorukat, megjegyzéseiket. Lehetetlen igazságok nélkül élni? Az igazság megtart — ápol és eltakar. Mások elől. A szépség hit kérdése, akár egy fenéké. Emberen belül akár a szeretettel is megfér.

Melyik vajon? Az önfeledt, mámoros ringatózás, simogatás, döfés, ingerlés, és újra meg újra a simítások minden változata, fokozódva az észvesztésig? Az elérendő minimum után az elérhető maximumhoz közeledve egyre világosabban látja előre a véget, csalódottan, hogy a csúcson túl nincs, nincs, nincs tovább, azután már csak önmagának örülhetne, egyedül meg mit sem ér, nem okoz már örömet. A fölfelé ívelő végtelenség nagyon is véges. Egyre több a fájdalom és az öröm, amíg kétszeresen robban fel: egyszer a másikban és benne, egy napi hivatalát maradéktalanul betöltve, őt is magával sodorva: másodszor — ugyanakkor — csak őbenne: hát megint betelt egy lehetőség, s a kör elejére jutottak vissza. Melyik hát: a kiteljesülő, vagy az adó-adakozó?

Űl a kisimult, kipirult Vera mellett, büszkeségre, nyugalomra jogosultan. Kedvese negyven perc múlva felébred, szája sarkán, a párnán édes nyál. Néha ő is elalszik, egy napi nyugalomra jogosultan. Jog. Szépség.

Felnéz, felül. Jönnie kell Ervinnek. Más jön, másik osztályról. A férfi meglátja, felé kanyarodik a folyosóról. „Te Géczy elvtárs”, — kezdi majd.

— Géczy elvtárs, ... — és mondja. „Természetes”, „Érdekes”, „Igen” ezt kétszer mondja, „Mégis, a saját osztályotokon”.

Ervin megtorpan, int, ő feláll, odamegy.

— Sikertől megszerezni az angolok együttműködési eredményeit. Állati nehéz volt, de megvan!

Mennek, maga elé engedi. Csukott szemmel is látja kacszázó járását, léptei hangjáról felismeri mindig. Fekete félcipőben jár. Mennyire apró részletek jelenthetnek egy embert. Mennyi részletet vagyunk képesek felfogni, milyen hitelesen. Rámosolyog az egybenőtt hátra: mackó. Ervin sohasem vall be semmit, valamitől tart. Fürkészik egymást kíváncsi mosollyal.

Feri visszajött, előtte szakkönyv. Igyekszik pimaszul nézni.

— Ibolya holnap délre megcsinálja a lebontást. Korán ebédeljete, ha lehet. Ervin, délig szedj még össze néhány külföldi eredményt. Délben nekilátunk, de komolyan.

— A diktatórikus módszereid — néz mereven Feri.

Olvasna. A csendben megnézné, mi is a helyzet Biankával és Ari fenekével, felkészülne Vera érkezésére. Ervin felszabadultan fecseg. Vigyázni kell a jókedvére. Megengedően tartja a lapot, igyekszik idejében nevetni. Négy éve maga is úgy vélte: Ervin sem mire sem jó. Egy év múlva azt latolgatta: hogyan szabadulhatna meg tőle. Csak akkor bocsáthat el valakit, ha előtte államilag szabályozott módon, alattomosan és célratörően, egymás után feyelmiket húz a nyakába. Mindkét felet többszörösen megalázni. Őszintén, tisztán nem mehet. Morgott

Ervinre a háta mögött, ha más szobákban a ravaszdiak erre biztatták. Ervin végül mégis az arcába vakkantotta, hogy visszamondták neki, az ő szájába adva azt is, amit ők mondtak. Összeszűkült szemében egy halálra sértett gyerek gyűlölete. Örökre. Egy bizonytalan emberi kapcsolat elcsúszott a jégen.

Sokszor felszabadultan nevetnek Ervin szellemes bakugrásain. Morzsolgatja a papírt, várja, hogy megkönnyebbüljön, befejezze. Ibolya nem lát, nem hall, izgalmas a könyv.

Csend van. A szomszéd szobából áthallatszik a fecsegés, akár egy rabszolgákat szállító szekérről a láncok örök csörgése.

Mindig szembetalálja magát a pillanatnyi beteljesülés valóságával. Valóság? Örök nyugtalanság vagy szeretet? Mít kezd ezzel egy férfi? Éjszaka bolyong a lakásban, Vera mélyen, tejszagúan szuszog, ő a tekintetével megsimítja a hátát, hálás neki, amiért áttörték a falat, s ők ketten ezt ilyen könnyen teszik meg. Egyre nyugtalanabbul tévelyeg, bevesz egy altatót, sórt iszik rá, s a köd határán meggyűlöli a békésen alvót. Aztán újra szereti. Úgy fekszik le, úgy alszik el, hogy nem akar elaludni.

Felnéz. Ibolya blúzán átsüt a fény. Valós fogódzót kínál. Odamehetne, kezébe venné segítségül a kicsi, naiv mellet. Ha ketten lennének, Ibolya segítőkészen rámosolyogna, és mosolya nem azt jelentené, amit más esetben, másoké. Hosszan, kíváncsian nézi az asszonyt. Az rápillant, zavar nélkül, nyugodtan, aztán a munkája fölé hajol.

Tucatnyi évvel ezelőtt egy nő azt mondta neki. „Mindenkinek a fenekemet nézi, ez megalázó!” Feszés bugyi, szoknya fogta duzzadóra a fenekét. Talán túl sokan fogták meg, arra vágyhatott, hogy csupán nézzék, az „embert lássák” a fenekében. Csakhogy ő hitt a szónak. A tekintetével kereste ott lenn az embert, nehogy megalázza. Mások jobban fejtették meg a talányt, őneki csak a nő lenező, gúnyos mosolya maradt. A hiszékenységben, az együgyűségben is van szépség. Szépség?

Szépség. Véletlenül jól sikerült, vagy kitenyésztett, karcsú, formás lábszárakon nyúlánk combok, ösztönös, vagy kitanult mozgással ringó, izmosan lágy fenekék könnyű, átszellő szoknyák mögött, karcsú derekak fölött szabadon, vagy pántmelltartóban kínálkoznak a mellek, szélfúttá fűvé fésült hajak, gyertyakarcsú nyakak verik a férfiak pulzusát — az ő pulzusát. Arcnélküli szépség. Ha a merev, vagy kihívó álarcok mögött keres valamit, oda az ígézet. Képzetele kapkod, fél, nekilődül. Hátratekeredett fejfelé ütközik egy másik bámuló férfinek. Megalázott kijózanodás, felszakadó gyűlölet, vert kutyák morgása. Hogyan mondhatná hát: mi a szép?

Próbálta lelassítani a percet — Vera közeledik — hogy másként, hitelesen lásson: egyszerűen úgy, mint évekkal ezelőtt, s a mai szemével.

— Mi bajod? — kérdezte ijedten a párja. Feloldódó csókját — csódjét — meg a választ „semmi”, elhitte. Egy irányba fordultak, a bevásárlás felé.

A maró kíváncsiság guggoltatta a földre: egyszer úgyszólván válaszolnia kell. Sejtette, hogy mindent, amit lát, kimond, elgondol, pillanatok alatt megfordíthat a valóság.

Lentről sokkal vastagabbak a combok, húsosabb a csípő, a fürdés, a meleg víz után rózsaszínűbb a derékra rakódott vékony zsírpárna, lazábbak a telt mellek, túl széles a törzs, a váll, tömörszibb az alkat. Innen, így, ijedten, képzeletében visszaüzi a másikat hideggel zuhanyozni, hogy a megfeszülő bőr, a kirajzolódó izmok segítsenek, magassarkú cipőt könyörög az arányokhoz — gyorsan felugrik a székre. A lenti látványból csak a rémület marad, ha éveken át kinézi a szemét is, mindig más arcot, embert fedez föl a párfában. Túl sokat látnak egymásból? Régen a házaspárok magázódtak. Nem ez az erős vonzások, az olthatatlan kíváncsiság magyarázata?

Rágyújt, kiset, ülnek a folyosó végein. Két emelettel lejjebb talál nyugtot.

Praxiteles Hermeséről nem tudják, hogy hűvös tökélye nem más, mint a szépség utáni vágyakozás, a tehetetlen pattpont. Az egyezményes szépség csak hideg lehet. Pedig körüljárható a szobor. Jobb oldalról az erő sugárzik belőle, az a lüktető izomjárás, amit csakis az ölelés tehetett élővé. Hátról légiiesen finom a test: alkotója, a szépség megszállottja, kezében tartot-

ta, mohó, kielégíthetetlen tenyerével simította azt a férfifeneket. A foghatóban kereste a mindenséget. Balról csak az elfordított kőhát látszik, az izmok szigorú törvénye, egy veszeke-dés emlékével, kinjával tetézve, s a bosszú, az idegen: a gyerek. Kiszolgáltató, szerelmes, csak az utókorban nyertes szobrász, és elkényeztetett, önszépségében fürdő fickó: Hermes modellje. Szemből nézve csak azt tudják az emberek, hogy „szép” a szobor. Legyen karcsú a boka, izmos a lábszár, arányos és hosszú a comb, a has- és gyomorizmok feszülő bordázattal adják ki a vállal az „ideális” trapéz vonalát, az arányos, izmos karok fölött hajfürtök övezzék a szabályosnak ítélt kőarcot. Semmi más nincs rajta kétezer év múltán. Ezért szép, ami „érdek nélkül tetszik”, ezért szép, amit elegen akarnak (és nem érnek el). Szép, amitől félnek. Praxiteles Hermese pedig valóban szép — ám csodálói nem tudják: mitől vált széppé a megszállott, szerelmes szobrász kezei között.

Hónalja alatt kiver a verejték. Kikapcsolja a számológépet, hátradől. Mindannyian csap-zottak. Feri kárál:

— Rohadt bagósok! Ablakot!

Ibolya kinyitja. A hideg levegő csikokat húz a dohányfüstben. Feri sálat teker a nyakára, és morog. Megpróbálja elhíttetni velük, hogy nem szeret dolgozni. Mindig pontosan a tudtukra adja: mit miért, hogyan nem szeret és nem akar. Hiszi, hogy csak annyit mesél el a tagadásai-val, amennyi rájuk tartozik. Pedig fogyókúrázó, csikorgó fogú, kicsi alakja tudósít a 28 négy-zetméterbe fagyott lakásról, a bejárónőről, a magányról. Zakója évente nagyobbnak tűnik rajta, lassan ő is elfeledi néhai feleségét. Az ötödik nyelvet tanulja itt és otthon. Néha belefe-ledkezik Ibolya sárga cicaszemeibe, lopva elkalandozik a testen, s nem az asszony tasztja el, hanem ő magát, nehogy eláruljon valamit kihűlt titkairól. Ilyenkor hirtelen tudtára adja Ibo-lyának, hogy butának tartja. Ő néha hecceli, gúnyolja Ferit, örömet okoz neki. Hadd élje okos, zárkózott életét ez a kőkemény alak. Nem mutat rokonszenvet, nehogy felbillenjen kö-rülötte a világ.

Ibolya mosolyogva becsukja az ablakot.

A sötétített ablakon a szürke, hófelhős fény beletörik a neonkébbe. Lejjebb csúszik a szé-ken, átnéz Ibolya üres széke és az íróasztal között.

Oldalról a redőnyön átsüt a nap. Verán apró kőkénybogyókkal díszített bugyi, magas sarkú papucs. Sokat bíró karcsú, erős vállai alatt telten néznek kétfelé a mellei, dereka egész-ségesen elvékonyodik, hasa egy kicsit kiugrik, csípején mértéktartó, asszonyian nyugodt pár-na, combtövénél a vágy és étvágy üzenő antennái göndörödnek, s ő remegve reméli, hogy elég nyugalmat varázsol erre a tenyésző tájra. A napfény törésében nemesen feszülő combívek ta-pintása, illata a tenyerétől a szeméig mindenütt benne lakik. Hirtelen törékeny térdek, alattuk vékony, szívós lábszárak. Asszonyi és leányos tájak váltakoznak, forognak a fényben, dióbar-na szemek vonnak rájuk ismerős színt. Egybeolvad a tapintás, a szín, az érzés. Üvöltené a szeretlek-et, s hogy, „szép vagy”. Birodalmukban, örömeik színhelyén mozog ez az öntörvé-nyű és közös, a feszes és puha jelenség. Nyugalomvágy és szilajság, keserűség és bölcsesség terméke, együttlétük sokéves gyümölcse, bilincse. Nincs már oka robbanó vágyakat, kamasz-kori nagy kitöréseket várni. Fészük biztos, meleg bölcsőként várja vissza, a megismerhetet- lenséget kínálja naponta, óránként, változó fényben, emlékezteti a fáradt, a telített, a félté-keny, a magabiztos, a boldogságban reménytelen, a hálában találkozó állapotokra.

Sokféle okból hajol hát a párja felé, új szabadságharcba kezd a biztos vég, az elpilledés, az örök elégedetlenség ellen, a másik gondos figyelése közben ringva kapalózva, míg ketten érik el a csúcst, s ő onnan egyedül gyalogolna tovább, fölfelé, ahol nincs már föld a talpa alatt.

Ájult nyugalom, béke mellette. Őbenne holtpont. Kósza autók a forró utcában, egy-egy mozdony dudál az állomáson. A könyvfal tarka dzsungeléből az örök összehasonlítás kancsa-lít szerelemnyirkos mellére. A falon a hosszúlábúak, a karcsútörzsűek, a felpolcolt mellűek, rafináltan kencézettek, álműveltek tülekednek összevetésért. Vera mély, ködös-nyirkos szen-derületben. A könyvek közül kígyóistráng nyúl a bokájáig, ha nem is fogva, de függve tartja.

Felrántja a jobb oldali székkarfát, bedobja a szemétkosárba. Feri hátra se néz:

— Vasgyúró fanyúvövel küzd — morogja. Ibolya meggyőződik róla: más baj nem történt, s visszahajol a munkájába. Mindannyian tudják: délután technocollal visszazagasztja a karfát. Ibolya világosbarna haját aranyszínűre festi a beszűrődő fény.

Nem ismert egy nőt. Nem tudta, hogy legbelül lány vagy asszony, öreg vagy fiatal, s ha éppen öreg, visszahozhatja-e még a fiatalságba. Annyit sejtett: a lányság, asszonyság, a fiatalság és az öregség — akár a szabadság, a szeretet, az öröm és a célok, mind csupán körülmények, átmenetiek. Elhitte: ennek az ismeretlennek sikerült lányságot, fiatalságot adnia, asszonyléttel megajándékozni, s joga támadt saját öröme mellett. Úgy vélte, kettőjük érdekében, szándékai, igényei szerint alakítja. Ámde tudta: mindketten a másikért tesznek többet, ezért megőrizte volna a másféle, őelötte viselt ruhákat, a másik utolsó bizonyítékait. Félt, hogy érvényén túl terjeszkedik ki kettőjükben. Megismerte: mi a szeretet, megtanulta: mi a boldogság, de már csak maga miatt sem mondhatta: mi az igaz.

Talán, ha másként kezdte — folytatta — volna az emberiség, nem az egyezményes értelemben. Talán, ha a részek bája, sugallata, sajátossága értékévé válhatott volna, jog a szépségre. Ha a *sajátosság*, az egyszerűség követelhetné meg minden, minden esetben a figyelmet, valami új születését. Ha nem rendelődött volna minden fölé az egységes, kötelező szabvány. Akkor talán sok minden szövődhetne másként — hiúsulhatna még. Akkor talán másként lenne.

Úl a fotelben, a redőnyön ökörnyalászágú szellő lebben be a szobába. Vera álmában magára húzta a könnyű, zöld pokrócot. Az anyag rálapul a derekára, felmagaslik a csípőjén. Alig hallatszik lassú, békés lélegzése. Válla előreborul, jobb karja a feje alatt előrenyúlik, karcsú, finom ujjai lazán szétterülnek a párnán.

Harminc perce szendereg így. Tíz perc múlva a hátára fordul, majd nyújtózik, résre nyitja duzzadt szemhéját, s ahogy őt meglátja, elmosolyodik. Ő mellé csúszik majd, hogy az álommeleg karok a nyakára fonódhassanak. „Te nem aludtál? Miért nem aludtál?” kérdezi a párja. Válla fölött a délutáni fény ráesik a szép metszésű, dióbarna szemekre — ő benne az már nem szín, hanem égő zsibbadás a szíve körül. Óvakodik tőle, hogy ezt szavakkal megkösse.

A redőnyök között sárgulnak a gesztenye levelei. Jön az ős. Megrándul a pokróc, a finom ujjak összehúzódnak, görcsölnének, értelmetlen motyogást hall. Felugrik, Vera fölé hajol.

— Gyűlöllek! Gyűlöllek! — töredezik el füléig a sóhajtásszerű hang.

A karcsú ujjak kisimulnak, mosoly fut végig Vera arcán. Megkönnyebbült. Békésen alszik tovább.

A résre engedett redőny elé áll, a csíkokon át nézi a táj maradékát. Most végre nyugton hagyja a könyvfal. Összébb húzza magán a köpenyt. Alkonyodik.